

Sanctiebeleid

Kies de juiste maatregel!

Documentinformatie

Titel	Sanctiebeleid
Ondertitel	Kies de juiste maatregel
Door	Janna van der Welle
Versie	2.0
Datum	01-04-2026

Voorwoord

Een positief pedagogisch klimaat en schoolklimaat is een voorwaarde voor leren.

Een positief klimaat heeft de volgende kenmerken:

- Goede relatie tussen docenten, leerlingen en schoolleiding;
- Nabijheid en betrokkenheid;
- Regels en structuur;

Door een positief pedagogisch klimaat te scheppen, weten docenten hoe ze goed in kunnen spelen op de behoefte(n) van leerlingen. Dat maakt dat leerlingen zich veilig, gezien en serieus genomen voelen. Er ontstaat een klimaat in de school waar leerlingen, docenten en de schoolleiding zich voor elkaar willen inspannen. Een waardierend klimaat waarin leerlingen en docenten vertrouwen krijgen in het eigen kunnen (Inspectie van onderwijs, s.d.) (Roorda, Koomen, Spilt, & Oort, 2014).

Het sanctiebeleid draagt bij aan een veiliger en positiever schoolklimaat voor leerlingen én medewerkers (Stichting School en Veiligheid, 2020).

Het sanctiebeleid is gebaseerd op het 4-lademodel van Monique D'Aes (D'Aes, 2024). Met de inzet van het sanctiebeleid willen we het volgende bereiken:

- Iedere leerling voelt zich gezien en veilig op school
- Op een gepaste manier gewenst gedrag aanleren op school
- Duidelijkheid voor iedereen: Een bepaalde overtreding kan leiden tot een bepaald soort maatregel

Voorwaarde voor een geslaagd sanctiebeleid is dat alle medewerkers in de school ervan op de hoogte zijn en zich eraan houden.

Het sanctiebeleid ondersteunt alle medewerkers in het beoordelen van de overtreding en het opleggen van een passende maatregel. De geldende regels en afspraken zijn te vinden in de volgende documenten:

- Leerlingenstatuut, in te zien op de website
- Gedragsregels, opgenomen in de informatiegids
- Examenreglement
- Aanwezigheidsbeleid
- Smartphonebeleid
- Schorsen en verwijdering

Bij het vaststellen van het sanctiebeleid en de invoering ervan is afgesproken dat na 3 maanden het sanctiebeleid wordt geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Zo is het een interventie van ons allemaal.

Het sanctiebeleid is geëvalueerd in februari 2026, na een oproep onder alle medewerkers. De nieuwe versie is aangeboden aan de medezeggenschap. Hij wordt jaarlijks doorgelopen op wijzigingen in de gekoppelde documenten en via een vragenlijst onder docenten.

Inhoudsopgave

Documentinformatie	2
Voorwoord	3
In de praktijk	5
Categorieën van overtredingen	6
Categorie 1: Niet-ernstige eenmalige overtredingen, storend	6
Categorie 2: Hinderlijke gewoontes: storend	7
Categorie 3: Ernstige eenmalige overtredingen: 1e keer	8
Categorie 4: Veel voorkomende ernstige overtredingen: twee keer of vaker	10
Sanctiebeleid in schema	11
Evaluatie	13
Bibliografie	15

In de praktijk

Respect en belangstelling hebben voor elkaar zijn de basis voor overleg, samenwerking en hulpvaardigheid. Deze leiden tot een goede sfeer. Wanneer we ons prettig en veilig voelen, kunnen we allemaal beter presteren (Ichthus College Dronten, 2023-2025).

Basisregels:

1. Ik gedraag me zo, dat ik en de ander zich veilig en prettig kan voelen.
2. Ik praat met anderen en niet over anderen.
3. Ik accepteer de ander en discrimineer niet.
4. Ik help mee de school netjes en schoon te houden.
5. Ik help anderen om zich aan deze afspraken te houden.

Preventief werken

Elke medewerker heeft een pedagogische opdracht in de school. Dit gaat over omgangsvormen, normen en waarden, die allen te scharen zijn onder de vijf basisregels. Dit betekent dat we leerlingen hierop aanspreken, oftewel corrigeren van ongewenste gewoontes en gedrag. In de regel geldt hiervoor dat aanspreken nodig blijft in elke situatie. Consequent zijn is een belangrijke factor in het veranderen van gedrag.

Daarnaast is het belangrijk dat elke leerling in beeld is. Leerlingen zijn in de regel niet doelbewust uit op het niet nakomen van regels. De vraag daarbij is hoe de docent kan aansluiten bij de onderwijsbehoefte van leerlingen. Niet op individueel niveau, maar als vast aanbod voor de hele klas. Welke structuur kan ik deze klas aanbieden?

Vrije ruimte docent

Niet elke situatie is en kan worden beschreven in het sanctiebeleid. De docent maakt binnen de lesomgeving afwegingen die in het belang zijn van de lesvoortgang en vanuit de kennis en afspraken van de leerling. Met elkaar in gesprek over gewenst en ongewenste omgangsvormen en overtredingen is een belangrijke basis om iedere leerling gelijk(waardig) te behandelen. Hierbij zijn de volgende aspecten belangrijk:

- Consequent handelen: Om duidelijkheid aan leerlingen en ouders te geven is het nodig om een leerling consequent aan te spreken op een overtreding. Willekeur draagt niet bij aan gedragsverandering
- Leerling uit de les verwijderen: Dit kan alleen wanneer de les ernstig verstoord wordt, of de veiligheid (in de breedste zin) in het gedrang komt.

Categorieën van overtredingen

We hanteren 4 categorieën van overtredingen binnen de school. Dit kan de school helpen om met de juiste maatregel te reageren op de situatie. De schoolleiding en leerlingcoördinator overleggen zorgvuldig en nodigen collega's uit om mee te denken in de inschaling van de situatie, als deze niet is benoemd.

Bij overtredingen maakt de medewerker twee overwegingen:

- Is het ernstig of niet ernstig
- Is het 1 keer of vaker

Categorie 1: Niet-ernstige eenmalige overtredingen, storend

Bij lichte overtredingen die geen grote hinder veroorzaken, volstaat een korte opmerking(waarschuwen). Leerlingen rustig en kordaat wijzen op het naleven van de regels is een vorm van contact. Leerlingen voelen dat ze worden gezien en dat je aandacht voor ze hebt. Bij herhaling kan de overtreding overgaan tot hinderlijke gewoonte.

Categorie 1 in de praktijk:

Overtredingen zijn onder andere:

- Te laat komen
- Eten in de klas
- Rommel achterlaten
- Materialen niet bij zich, of niet werkend
- Op mobiele telefoon waar dat niet is toegestaan (of andere devices onder het beleid mobiele telefoon)
- Vapen/roken in school of op schoolterrein

Mogelijke gevolgen voor overtredingen:

- Mondelinge waarschuwing
- Inhalen van de gemiste lestijd
- Verrichten van corvee-werkzaamheden
- Mobiele telefoon inleveren bij de receptie (of andere devices onder het beleid mobiele telefoon)

Actie ligt bij iedere medewerker die ziet dat een leerling zich niet aan de regels en afspraken houdt. Merk je dat je vaker dan 1 keer deze waarschuwing geeft, noteer de acties in het logboek van Magister, gekoppeld aan coach en zorg en ondersteuning. Noteer duidelijk om welk gedrag het gaat wat een hinderlijke gewoonte is geworden.

Categorie 2: Hinderlijke gewoontes: storend

Als lichte overtredingen een slechte gewoonte blijken te zijn, is de strategie van het waarschuwen niet meer voldoende. Ook aan waarschuwingen went een leerling als er verder geen gevolgen zijn.

Doeltreffender is het om overtredingen aan te pakken op maat van de leerling. Individuele gesprekken met leerlingen en bevragen van collega's zijn hierbij noodzakelijk om de meest doeltreffende strategie te kunnen kiezen.

Het besef van een leerling dat een leraar hem belangrijk vindt en hem persoonlijk wil helpen in de schoolcarrière is de beste drijfveer voor gewenst gedrag op school. Een aanpak op maat sluit het opleggen van een sanctie niet uit, maar het opleggen van een sanctie maakt onderdeel uit van het plan van aanpak om gewenst gedrag aan te leren.

Categorie 2 in de praktijk:

Overtredingen in deze categorie zijn o.a.

- Les verstoren
- Vaak onbeleefd/brutaal zijn
- Vaak boeken/agenda niet mee
- Niet meewerken aan opdrachten binnen de les, of opvolgen van instructies van de docent, of niet melden bij support (Perron) of mediatheek (Jupiterweg) bij uitsturen, niet meewerken aan herstelgesprek
- Opdrachten te laat inleveren
- Vapen/roken in school of op schoolterrein

Mogelijke gevolgen

- Ouders opbellen en informeren over de gemaakte afspraken
- Alternatieve opdracht

De docent/coach noteert de overtreding en sanctie in Magister, gekoppeld aan coach en zorg en ondersteuning. Blijft de hinderlijke gewoonte bestaan, zoekt de coach contact met de LeCo over de situatie om een plan van aanpak op te stellen, passend bij de situatie van de leerling.

Categorie 3: Ernstige eenmalige overtredingen: 1e keer

Bij een zware overtreding is een signaal naar de buitenwereld noodzakelijk. Je wil aantonen dat de situatie serieus wordt genomen. Gezien de ernst van de overtreding kan dat signaal niet anders dan een sanctie zijn. Het is belangrijk om naast de sanctie, de leerling te ondersteunen in het omgaan met de problemen die aan de oorzaak liggen van de overtreding.

Categorie 3 in de praktijk:

Overtredingen in deze categorie zijn o.a:

- Fysieke agressie (vechten)
- Bedreigen
- Diefstal
- Racisme, Seksisme
- Pesten
- Vandalisme
- Fraude
- Alcohol/ drugs
- Weigeren van verlaten van de les, of inleveren van mobiel (ondermijnen van gezag)

Mogelijke gevolgen:

- Maatschappelijke opdracht gekoppeld aan de aard van de overtreding
- Excuusbrief schrijven
- Preventieve inzet Tactus
- Gesprek in aanwezigheid van ouders
- Vierkant rooster
- Lesontzegging of schorsing

De LeCo moet worden betrokken bij een overtreding in deze categorie. Deze maakt een notitie in het logboek van Magister en koppelt deze aan: teamleider, management, coach en zorg en ondersteuning. Er wordt een duidelijke afspraak gemaakt rondom de maatschappelijke opdracht en wie deze beoordeeld. LeCo informeert ouders over de overtreding en gevolg.

Bij fysieke agressie is er altijd sprake van een vierkantrooster of een lesontzegging/schorsing.

Categorie 4: Veel voorkomende ernstige overtredingen: twee keer of vaker

Bij het opzettelijk, frequent fysiek of psychisch kwetsen van mensen moet de school tonen dat ze dit serieus nemen. En het slachtoffer moet betrokken worden bij het zoeken naar herstel. Bij elke stap in het sanctiebeleid wordt er gekeken naar genoegdoening aan het slachtoffer. Dit staat altijd in verhouding tot de aard van de overtreding en het effect op de ander.

Herstel eisen gaat ook over dat het gedrag niet meer op school wordt toegelaten. De leerling kan daarbij rekenen op begeleiding bij de verandering van gedrag of copingstijl. Een verbetertraject maakt verplicht onderdeel uit van de sanctie.

Categorie 4 in de praktijk:

Overtredingen zijn o.a.

- Fysieke agressie (vechten)
- Diefstal
- Racisme, Seksisme
- Vandalisme
- Fraude
- Alcohol/ drugs
- Pesten & Online Pesten
- Bedreigingen
- Spijbelen
- Weigeren sancties uit te voeren

Mogelijke gevolgen:

- Gesprek met teamleider, ouders en leerling
- Verplichte begeleiding vanuit school ter verbetering van gedrag
- Vierkant rooster
- Schorsing of definitieve verwijdering.
- Excuusbrief schrijven
- Gesprek in aanwezigheid van ouders

De teamleider is in alle gevallen betrokken bij de gevolgen van deze overtreding. De LeCo is betrokken bij de administratieve afhandeling van de gevolgen. De overtreding en gevolgen worden schriftelijk aan de ouders bevestigd.

Wanneer een leerling voor de tweede keer een schorsing opgelegd krijgt, wordt het protocol Schorsen en verwijderen gevolgd.

Sanctiebeleid in schema

Om in een oogopslag te zien welke verwachtingen er zijn binnen de verschillende categorieën zijn deze in een schematisch overzicht geplaatst.

Niet-ernstig

Ernstig

Eenmalige overtreding

Bij overtreding van regels:

Waarschuwen en gewenst gedrag benoemen

Sancties

Gemiste lestijd inhalen, corveewerkzaamheden, inleveren mobiel

Wie

Iedereen die het ziet, ook leerlingen kunnen elkaar hierop aanspreken

Noteren

Bij herhaling noteer je overtreding in Magister, gekoppeld aan coach en Zorg

Communicatie

Geen communicatie

Constateren van de overtreding:

Benoem dat gedrag ontoelaatbaar is en breng de IIn naar de LeCo

Sancties

Maatschappelijke opdracht, vierkant rooster, excuusbrief schrijven, preventieve hulp, gesprek met ouders, lesontzegging of schorsing

Wie

Coach/mdw brengt IIn bij LeCo en beschrijft de overtreding. Eenmalig? Check Magister!

Noteren

LeCo beschrijft de situatie en sanctie in Magister, gekoppeld aan coach, zorg en teamleider

Communicatie

LeCo brengt ouders op de hoogte

Twee keer of vaker

Hinderlijke gewoonte? Check Magister!

Waarschuwen en gewenst gedrag benoemen en brengt coach op de hoogte.

Sancties

Gemiste lestijd inhalen, corveewerkzaamheden, inleveren mobiel, alternatieve opdracht of plan van aanpak (PvA)

Wie

Mdw informeert coach. Coach haalt advies bij LeCo en evt samen PvA maken.

Noteren

Coach/mdw beschrijft de situatie en sanctie in Magister, gekoppeld aan coach, zorg en teamleider

Communicatie

Coach brengt ouders op de hoogte van hinderlijke gewoonte en welke afspraken zijn gemaakt

Herhaling? Check Magister!

Benoem dat dit gaat om ontoelaatbaar gedrag en ga met IIn naar de teamleider

Sancties

Gesprek met teamleider, ouders en leerling, verplichte begeleiding vanuit school te verbetering van gedrag, vierkant rooster, schorsing of definitieve verwijdering

Wie

Teamleider en LeCo worden altijd betrokken. Leco regie bij PvA.

Noteren

LeCo beschrijft de situatie en sanctie in Magister, gekoppeld aan coach, zorg en teamleider

Communicatie

LeCo brengt ouders schriftelijk op de hoogte van de aard van de overtreding en de sanctie.

Evaluatie

Datum: 16-02-2026

Aanwezig: verzuimcoördinator, medewerkers locatie Jupiterweg en Perron, ondersteuningscoördinator en teambespreking Perron.

Het sanctiebeleid is een fijn instrument om de incidenten op gelijkwaardige wijze te beoordelen. Het biedt voldoende ruimte voor de medewerkers om een eigen afweging te maken binnen een duidelijk kader. Het blijft belangrijk om met elkaar consequent en eenduidig te handelen.

Bij de implementatie is er een advies meegegeven die grotendeels niet is uitgevoerd:

- Bij de implementatie is het document niet gedeeld onder de medewerkers. Ook lag er een advies om in de startbijeenkomst jaarlijks aandacht te geven aan de schoolregels en het sanctiebeleid.
- Het sanctiebeleid is niet besproken met leerlingen en/of ouders. Het is ook niet opgenomen in het ABC op de website. Hierdoor is het niet inzichtelijk voor ouders op welke wijze wij de leerlingen begeleiden bij gedragsverandering. Dit levert soms moeilijke gesprekken op.
- Er zijn geen duidelijke afspraken gemaakt wie verantwoordelijk is voor de verzameling of ontwerpen van de maatschappelijke opdrachten.

Het sanctiebeleid is twee jaar geleden ingevoerd op de Jupiterweg. Het Perron heeft afgelopen schooljaar incidenten gehad, en gewerkt met het sanctiebeleid als richtlijn voor gelijke behandeling van leerlingen bij incidenten. Medewerkers van het Perron hebben ook input geleverd op het sanctiebeleid.

Het sanctiebeleid is voor een aantal docenten inhoudelijk onbekend. Vanuit medewerkers wordt gevraagd om een poster in de hal met het schema, waarbij een qr-code toegang geeft aan het hele document.

Het is wenselijk dat er standaardbrieven komen die naar ouders worden gestuurd met het opleggen van een sanctie.

Wat wordt gemist is dat er na meerdere schorsingen voor hetzelfde vergrijp niet kan worden opgeschaald. Om deze reden is er een verwijzing opgenomen naar het protocol Schorsen en verwijderen van Landstede. Tegelijkertijd is er geen aandacht voor het onderdeel verplichte ondersteuning aan leerlingen die meermaals een vertreding hebben. We dienen de leerling ook te ondersteunen bij een gedragsverandering en aandacht te hebben voor de oorzaak.

Er is een wens voor een jaarlijkse cyclus:

- Studiedag over onderwerpen: pesten, middelengebruik, sanctiebeleid
- Het onderwerp schoolregels en sancties laten terugkomen in tevredenheidsonderzoek en hierbij aandacht voor het verhogen van de invulgraad.

Aandachtspunten:

- Hoe worden nieuwe medewerkers meegenomen in de werkwijze van het sanctiebeleid?
- Magister Perron: Er is geen mogelijkheid voor uitsturen in Magister.

Ambities

Vanuit de evaluaties volgen de volgende ambities:

- Het sanctiebeleid wordt gekoppeld aan een teamleider die verantwoordelijk is voor de ambities van het sanctiebeleid.
- De poster van de maatregelen worden afgedrukt op A3 en hangen in het kantoor van teamleider en LeCo's en in de hal. Zichtbaarheid in de school is belangrijk voor eenduidig en consequent handelen.
- Op de startdag voor docenten en de startweek voor leerlingen worden de basisregels benoemd en het sanctiebeleid besproken.
- Elke duo (teamleider en LeCo) maken met elkaar afspraken over de monitoring van het aantal sancties en zorgen voor een opbouw.
- Er wordt een logboekitem aangemaakt bij het opleggen van de sanctie waarin de afweging wordt beschreven en deze wordt voor iedereen aangevinkt. Zo kan iedereen zien dat er sprake is van vaker dezelfde overtredingen.
- In het professionaliseringsplan wordt het doel en meerwaarde van basisrust in de school opgenomen en per jaar een verdieping aangeboden, of een ruimte voor gespreksgroepen rond dit thema voor brede gedragenheid en bekendheid van het beleid.
- De verzuimcoördinator zorgt voor standaardbrieven, samen met de communicatiemedewerker.

Bibliografie

D'Aes, M. (2024). *4-laden-sanctiemodel*. Opgehaald van Stop pesten nu:
<https://www.stoppestennu.nl/4-laden-sanctiemodel-monique-daes-pdf>

Ichthus College Dronten. (2023-2025). *Leerlingstatuut*. Dronten.

Inspectie van onderwijs. (s.d.). *Een positief pedagogisch klimaat en schoolklimaat als voorwaarde voor leren*. Opgehaald van www.onderwijsinspectie.nl:
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/voortgezet-onderwijs/schoolverschillen/positief-pedagogisch-klimaat-en-schoolklimaat#:~:text=Door%20een%20positief%20pedagogisch%20klimaat,zich%20voor%20elkaar%20willen%20inspannen>.

Roorda, Koomen, Spilt, & Oort. (2014). *De invloed van affectieve leraar-leerlingrelaties op het schools leren van leerlingen*.

Stichting School en Veiligheid. (2020, augustus 18). *Sanctieladder leerlingen*. Opgehaald van www.schoolenveiligheid.nl:
<https://www.schoolenveiligheid.nl/kennisbank/sanctieladder-leerlingen/>

-

ICHTHUS
COLLEGE
DRONTEN